

Schole 2007/2008

Szanowni Państwo!

Koło Starożytnicze przy MISH UW serdecznie zaprasza do wzięcia udziału w swoim kolejnym projekcie – symposium SCHOLE pt. „Człowiek hellenistyczny. Życie społeczne – kultura - filozofia”, które odbędzie się na Uniwersytecie Warszawskim.

Podczas symposium chcielibyśmy zająć się problematyką związaną z wyprawą Aleksandra i światem hellenistycznym – przede wszystkim filozofią, ale także kulturą i życiem codziennym ludzi tej epoki. Będziemy zastanawiać się nad wpływem wydarzeń drugiej połowy IV wieku na kształtowanie się horyzontu geograficznego, kulturowego i wyobraźniowego Greków. Przyjrzymy się następującym zagadnieniom:

1. Czy w wyniku wyprawy Aleksandra mentalność Greków uległa radykalnym przemianom?
2. Czy przyjmowana w historii filozofii teza o kryzysie polis po wyprawie Aleksandra jest prawdziwa?
3. Czy w celu radzenia sobie z nowymi perspektywami życiowymi Grecy wykształcili specyficzne sposoby duchowego i intelektualnego funkcjonowania?
4. Czy w przypadku filozofii hellenistycznych (stoicyzm, epikureizm) zasadnym jest mówienie o jakichkolwiek społecznych uwarunkowaniach?

Jesteśmy otwarci na wszelkie Państwa propozycje dotyczące kształtu symposium, tematów referatów. Symposium odbędzie się w dniach 19-20 kwietnia w Warszawie. Tematy referatów wraz z abstraktami prosimy nadsyłać do 23 marca.

Wszelkie pytania dotyczące projektu prosimy nadsyłać na adres: j-ziolkowski@tlen.pl

Z poważaniem,

Maria Wojtowicz
Jarosław Ziółkowski
koordynatorzy projektu

mgr Łukasz Kowalik
O budowie Chimery. Stosunek filozofii do religii w epoce hellenizmu

W referacie powiązane zostają trzy zagadnienia: (1) syntetyczna wizja religijności hellenizmu (na przykładzie poglądów Tadeusza Zielińskiego), (2) stosunek dogmatyzmu i sceptycyzmu w filozofii akademickiej Arkezylaosa i Karneadesa, (3) figura Chimery jako symbol świadomości godzącej przeciwieństwa.

Wymienione zagadnienia stwarzają okazję do refleksji metahistorycznej, tj. do przemyśleń nad sposobem kształtowania naszych wyobrażeń o historii.

mgr Paweł P. Wróblewski

Czy perypatetycy dokonali królobójstwa na Aleksandrze Wielkim? Analiza źródłowa przekazu o otruciu Aleksandra III Macedońskiego

Historiografia grecka zawiera liczne spekulacje na temat śmierci Aleksandra Wielkiego w roku 323 p.n.e., wśród których przekaz o królobójstwie dokonanym z inspiracji Arystotelesa przez Antypatra lub jego synów – Kassandra i Jolaosa uznany jest za mało prawdopodobny w świadectwach Plutarcha i Arriana, z drugiej zaś strony – wiarygodność tej wersji zdarzeń potwierdzają: Diodor Sycylijski, Pseudo-Kallistenes, Justyn, Curtius Rufus i Juliusz Waleriusz. Analiza źródłowa nie rozstrzyga jednoznacznie postawionej w temacie kwestii, wskazuje jednak na ściśle polityczną motywację, jaką kierowała się Olimpias, formułując w 317 roku p.n.e. pod adresem perypatetyków oskarżenie o otrucie jej syna i wspierając tym sposobem Polyperchona w walce z Kassandrem o rządę w Macedonii po Antypatrze.

Jarosław Ziółkowski

Hellenistyczny odwrót od filozofii systemów

We współczesnej historii filozofii starożytnej bardzo silny status ma teza mówiąca o kryzysie filozofii systemów, który miał mieć miejsce u progu epoki hellenistycznej. Wyprawa Aleksandra przyniosła koniec polis jako całościowej jednostce organizacji życia – prywatnego, społecznego, gospodarczego, politycznego. Człowiek grecki stracił silne zakorzenienie we wspólnocie, stając się nagle jednostką w „świecie pozbawionym ścian”. Miało to sprawić, że dotychczasowa filozofia – przede wszystkim bierze się tu pod uwagę Platona i Arystotelesa – przestała adekwatnie opisywać rzeczywistość, nie mogła nieść pocieszenia, które było potrzebne osamotnionym ludziom hellenizmu. Powstanie nowych filozofii – stoicyzmu i epikureizmu – wyjaśnia się w kategoriach odpowiedzi na praktyczny rozpad systemów filozoficznych i nowe potrzeby epoki.

Takie ujęcie sprawy jest bardzo przekonujące i układa się w spójną całość. Świadectwa historyczne wskazują jednak, że polis przetrwało wyprawę Aleksandra i miało się świetnie w kolejnych wiekach.

Autor referatu spróbuje wskazać na to, jak inaczej można tłumaczyć kryzys filozofii systemów. Posługując się przykładem stoicyzmu pokaże, jak można tę filozofię rozumieć jako system.